

TK Rondetafel III

31-5-2022

Het nieuwe pensioenakkoord *Enkele EU aspecten*

Prof. dr. H. van Meerten

Universiteit Utrecht/Advocaat GMW

Lid OPSG EIOPA

31-5-2022

Aandachtspunten

- Verplichtstelling
- Invaren/eigendom
- Communicatie?
- Deelnemer = consument

AFM Aandachtspunten

Pensioentransitie

Aandachtspunten in de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel zijn: (a) dat de nieuwe pensioenregeling niet aansluit bij de risico's die deelnemers kunnen en willen dragen, (b) dat er onrealistische verwachtingen worden gewekt over het nieuwe pensioenstelsel en het pensioen van deelnemers, doordat de informatie niet correct, duidelijk, tijdig of evenwichtig is, en (c) dat de pensioenregeling en de keuzes die hierbij zijn gemaakt zijn niet uitlegbaar zijn.

Risicoverwachting: toename

● Hoog

VERPLICHTSTELLING

Vele artikelen aan gewijd:

https://autopapers.ssrn.com/sol3/cf_dev/AbsByAuth.cfm?per_id=1340792

MVEV: ons DB=DC?

- Risico's liggen al bij de deelnemer;
- Betogen pensioenfondsen ook bij de BTW vrijstelling: nieuwe vragen aan EU Hof!!
- Is het pensioenfonds niet gewoon een beleggingsfonds?

Verplichtstelling

- SPR en FPR
- Buffers:
  - *Solidariteitsreserve*
  - *Risicodelingsreserve*
  - *Stroppenpot*
  - *MVEV*
- Rechtbank Den Haag: buffers vallen niet onder artikel 15 IORP

MVEV: Rb Den Haag:

ECLI:NL:RBDHA:2021:944, r.O. 4.33

“De rechtbank volgt de Staat in zijn stelling dat alleen een pensioenfonds dat uitsluitend een premieovereenkomst met een variabele uitkering uitvoert en geen (andere) biometrische risico's verzekert, niet onder de reikwijdte van artikel 15 lid I IORP II valt. Alleen bij een premieovereenkomst met een variabele uitkering (zie 4.23) garandeert een pensioenfonds immers geen beleggingsrendement en ook geen bepaalde hoogte van een uitkering.”

Verplichtstelling, MvT, p. 153

- Zonder de verplichtstelling is het voor een bedrijfstakpensioenfonds naar verwachting niet mogelijk om de pensioenregeling voor alle werknemers van alle werkgevers, die onder de werkingssfeer van de verplichtstelling vallen, in de bedrijfstak op dezelfde wijze tegen economisch aanvaardbare kosten uit te voeren
- Zelfs na vragen TK: onduidelijk wat dit is...

C-67/96, Albany

- Dit zou te meer het geval zijn wanneer, zoals in het hoofdgeding, de uitsluitend door het Pensioenfonds beheerde aanvullende pensioenregeling wordt gekenmerkt door een hoge mate van solidariteit, met name door de ontkoppeling van premieniveau en **gedekte risico's**, de **verplichting alle werknemers zonder medische keuring te accepteren**, de voortzetting van de pensioenopbouw met premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid, de overname door het Pensioenfonds van de achterstallige premies bij faillissement van de werkgever, en de indexatie van de pensioenen voor het behoud van hun waardevastheid.

Seminar Universiteit Utrecht

- *EU recht experts*
  - Twijfels over vrij verkeer;
  - Twijfels over mededinging;
  - Klacht EC...

Kosten?

- PPI (DC) werkt goedkoper?

INVAREN

Studie Charlotte Jukema Universiteit
Utrecht:

<https://www.uu.nl/medewerkers/HvanMeerten/Scriptie%20Charlotte%20Jukema%20over%20invaren>

Art. 17 Handvest

Eenieder heeft het recht de goederen die hij rechtmatig heeft verkregen in eigendom te bezitten, te gebruiken, erover te beschikken en te vermaken. Aan niemand mag zijn eigendom worden ontnomen, behalve in het algemeen belang in de gevallen en onder de voorwaarden waarin de wet voorziet en mits zijn verlies tijdig op billijke wijze wordt vergoed. Het gebruik van de goederen kan worden geregeld bij de wet voorzover het algemeen belang dit vereist.

Verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds bij transitie aansprakelijk schending eigendomsrecht?

+ | Mr. J.R.C. Tangelder, datum 08-02-2022

↶ [Jurisprudentie \(11\)](#)

Het aansprakelijkheidsrisico voor het bedrijfstakpensioenfonds op grond van Europese eigendomsbescherming is in de literatuur laag ingeschat. In dit artikel zet ik uiteen dat dit aansprakelijkheidsrisico mogelijk groter is dan tot nu toe is aangenomen. Daarnaast doe ik twee

Directe horizontale werking: Rb Den Haag

ECLI:NL:RBDHA:2022:3851, r.o. 4.4.

[eisers] menen dat artikel 17 van het EU Handvest voldoende nauwkeurig en duidelijk is geformuleerd en dat zij zich daarom op dit artikel jegens PMT kunnen beroepen. PMT heeft erkend dat [eisers] in beginsel een beroep kunnen doen op dit artikel, maar dat het vervolgens de vraag is of aan de voorwaarden van connexiteit voor een geslaagd beroep is voldaan. De kantonrechter gaat er daarom in deze procedure van uit dat [eisers] zich kunnen beroepen op artikel 17 van het EU Handvest en de daarop gebaseerde rechtspraak van het HvJ EU

EU-EVRM

- Ingrepen eigendom alleen als deze noodzakelijk is en daadwerkelijk beantwoordt aan door de EU erkende doelstellingen van algemeen belang. Deze toets wijkt duidelijk af van die van het EVRM.

*Non-discriminatie: artikel 83 PW/90a PW
(klacht EC)*

EVRM=EU

- ‘Toelichting Handvest: rechten zijn hetzelfde’

Neen!!

- Geen juridische waarde toelichting
- Directe horizontale werking
- EVRM geldt als minimumwaarborg, EU recht mag verder gaan
- Teksten zijn afwijkend
- Uitzonderingsgronden zijn afwijkend!

Transitie-FTK

- Eisen DC op DB;
  - *In lijn met de IORP?*
- Intentieverklaring
- Herstelplan volgens de IORP?
  - *Onjuist*

Invaren

- Wat te doen als fondsen NIET willen invaren?
- Normale CWO
- Instemmingsrecht
- Juridisch ringfencing? Hoe?

***Financiële
dienst?***

Zaak C-678/11, ov. 37

- Vastgesteld moet worden dat de diensten die door pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen worden aangeboden op het gebied van bedrijfspensioenregelingen, diensten in de zin van artikel 57 VWEU zijn. Dergelijke diensten worden immers gewoonlijk verricht tegen een vergoeding waarvan het wezenlijke kenmerk daarin is gelegen dat zij de economische tegenprestatie voor de betrokken dienst vormt (zie naar analogie arrest Commissie/België, C-296/12, EU:C:2014:24, punt 28).

Pensioen (nu al) = financieel product

- Rechtsbasis IORP (Europese Pensioenrichtlijn)

*Artikel 53, artikel 62 en artikel 114, lid 1 VWEU:
interne markt!*

- SFDR Verordening!
Pensioenregelingen=financieel product
- EU rechtspraak:
- *pensioenregelingen=diensten*

Pensioendeelnemer= consument

- *Geschillenbeslechting consumenten!*
- *Besluit WTP, 8.2:*
- Dit omdat de geschillenbeslechting bij pensioenfondsen raakvlakken heeft met de geschillenbeslechting bij financiële ondernemingen. Zo gaat het (inhoudelijk) bij beide soorten geschillen om potentieel grote financiële effecten voor de betrokken partijen.

EU eisen aan communicatie

- NN/Van Leeuwen, C-51/13
- HR Woekerpolis-arrest: (criteria uit EU rechtspraak)

“Vervolgens moet worden beoordeeld of die verplichtingen i) betrekking hebben op gegevens die duidelijk en nauwkeurig zijn, ii) noodzakelijk zijn voor een goed begrip van de wezenlijke bestanddelen van de aangeboden of tot stand gekomen beleggingsverzekering, en iii) voldoende rechtszekerheid waarborgen”

- **Reflexwerking**

VRAGEN??

